

ประเด็นการเมือง ฉบับที่ E15	21 ก.พ. 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ยาเสพติด	วาระแห่งชาติเร่งด่วนเพื่อความมั่นคงและอนาคตของประเทศไทย	
ประเด็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - นิยามและขอบเขตของปัญหาเสพติด - สถานการณ์ปัจจุบันและความท้าทายใหม่ - ผลกระทบด้านการเมืองและความมั่นคงของประเทศไทย - เหตุผลที่ปัญหาเสพติดจำเป็นต้องเป็น”วาระแห่งชาติ” - ปัจจัยเร่งทั้งภายนอก และภายในประเทศกับปัญหาเสพติดในประเทศไทย - บทบาทของกองทัพในการแก้ไขปัญหาเสพติด 	

ยาเสพติด วาระแห่งชาติเร่งด่วนเพื่อความมั่นคงและอนาคตของประเทศไทย

นิยามและขอบเขตของปัญหาเสพติด

ปัญหาเสพติด หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากการผลิต การค้า การครอบครอง และการเสพสารเสพติดที่ผิดกฎหมาย ซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้างต่อสุขภาพ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมีลักษณะสำคัญดังนี้

ด้านสาธารณสุข การเสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ปัญหาสุขภาพจากการใช้ยาเสพติด การแพร่ระบาดของโรคที่เกี่ยวข้อง เช่น HIV, ไวรัสตับอักเสบ **ด้านอาชญากรรม** การค้ายาเสพติด และส่งผลให้เกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การลักทรัพย์ การก่อความรุนแรง รวมถึงการฟอกเงินและธุรกิจผิดกฎหมาย **ด้านสังคม** การทำลายสถาบันครอบครัว ปัญหาในสถานศึกษาทั้งผู้ค้า และผู้เสพ ความเสื่อมโทรมของชุมชน

สถานการณ์ปัจจุบันและความท้าทายใหม่

ปัญหาเสพติดในประเทศไทยได้ก้าวล้ำไปสู่ความท้าทายที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น จากเดิมที่เป็นเพียงปัญหาการผลิต การค้า และการเสพสารเสพติดที่ผิดกฎหมายอย่างง่าย ได้พัฒนาเป็นวิกฤตระดับชาติที่ส่งผลกระทบรุนแรงในหลายมิติ ทั้งด้านสาธารณสุขที่ก่อให้เกิดการเสพติดทั้งร่างกายและจิตใจ การแพร่ระบาดของโรคร้าย เช่น HIV และไวรัสตับอักเสบ รวมถึงปัญหาอาชญากรรมที่เชื่อมโยงกับการค้ายาเสพติด การลักทรัพย์ และการฟอกเงิน ซึ่งลุกลามสู่การทำลายรากฐานของสังคม ทั้งสถาบันครอบครัว สถานศึกษา และชุมชน

สถานการณ์ในปัจจุบันได้พัฒนาจนกลายเป็นวิกฤตที่สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจมหาศาล ครอบคลุมทั้งภาระในการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และความสูญเสียของผลิตภาพแรงงาน ที่น่าวิตกคือ การพัฒนารูปแบบการเสพแบบใหม่ที่แยบยล ทั้งการผสมสารเสพติดในบุหรี่ไฟฟ้า เครื่องดื่ม ขนม และแผ่น

แปะที่มีสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ซึ่งตรวจจับได้ยากและแพร่หลายในกลุ่มเยาวชน ขณะที่ยาบ้าและไอซ์ ยังคงเป็นปัญหาหลักที่มีราคาถูกลงแต่ฤทธิ์รุนแรงขึ้น เข้าถึงได้ง่ายทั้งในกลุ่มวัยแรงงาน เยาวชน และผู้มีฐานะ

ความท้าทายที่สำคัญ คือ การที่เครือข่ายการค้ายาเสพติดได้พัฒนาวิธีดำเนินการที่ซับซ้อน ใช้เทคโนโลยีทันสมัยและระบบการเงินดิจิทัล เชื่อมโยงกับอาชญากรรมข้ามชาติ ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามแบบเดิมไม่เพียงพอ จำเป็นต้องยกระดับการบูรณาการการทำงานและพัฒนาเทคโนโลยีการตรวจจับให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งด่วน เพื่อปกป้องอนาคตของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ผลกระทบด้านการเมืองและความมั่นคงของประเทศไทย

ปัญหาเสพติดในประเทศไทยได้ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงและกว้างขวางต่อความมั่นคงของชาติในหลายมิติ โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่มีความอ่อนไหว เราพบว่าการค้ายาเสพติดมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มอิทธิพลและการเมืองท้องถิ่นอย่างซับซ้อน ยิ่งไปกว่านั้น สถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้านยังเพิ่มความยากลำบากในการควบคุมการลักลอบค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ปัญหานี้ได้สร้างความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของประเทศอย่างมาก จนต้องยกระดับให้เป็นวาระแห่งชาติ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อการลงทุนจากต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน

นอกจากนี้ ยังพบว่าเงินจากการค้ายาเสพติดได้ไหลเวียนไปสนับสนุนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ต่างๆ สร้างความปั่นป่วนต่อความมั่นคงของชาติในวงกว้าง ที่น่าวิตกอย่างยิ่งคือผลกระทบต่อเยาวชนของชาติ ซึ่งเป็นอนาคตของประเทศ พบว่ามีปัญหาการขาดเรียน การออกกลางคัน ผลการเรียนตกต่ำ และพฤติกรรมก้าวร้าว ในสถานศึกษา ปัญหาเหล่านี้ได้ลุกลามส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม ก่อให้เกิดการแตกแยกของครอบครัว อาชญากรรมในกลุ่มเยาวชน และการสูญเสียโอกาสในการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นความสูญเสียที่ประเมินค่ามิได้ต่ออนาคตของประเทศชาติ

เหตุผลที่ปัญหาเสพติดจำเป็นต้องเป็น "วาระแห่งชาติ"

ปัญหาเสพติดได้ทวีความรุนแรงจนจำเป็นต้องยกระดับเป็นวาระแห่งชาติ เนื่องจากผลกระทบที่แผ่ขยายครอบคลุมทุกมิติของความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแทรกซึมของขบวนการค้ายาเสพติดเข้าสู่หน่วยงานรัฐผ่านการคอร์รัปชัน จนบางพื้นที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มค้ายาเสพติด ซึ่งนำเงินทุนจากธุรกิจผิดกฎหมายไปสนับสนุนอาชญากรรมข้ามชาติและความไม่สงบในประเทศ วิกฤตที่น่าวิตกอย่างยิ่ง คือ ผลกระทบต่อเยาวชนและทรัพยากรมนุษย์ของชาติ เมื่อเยาวชนติดยาเสพติด พวกเขาไม่เพียงสูญเสียโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะ แต่ยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพแรงงานในอนาคต กระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ความเสียหายทางเศรษฐกิจมีมูลค่ามหาศาลถึง 200,000 ล้านบาทต่อปี ครอบคลุมทั้งค่าใช้จ่ายในการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และความสูญเสียจากผลิตภาพแรงงานที่ลดลง

ด้วยความซับซ้อนและความรุนแรงของปัญหาที่มีมิติระหว่างประเทศ การยกระดับเป็นวาระแห่งชาติ จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณที่เพียงพอ สร้างกลไกการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ และบูรณาการการทำงานทั้งด้านการ ป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษา ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและการพัฒนาความร่วมมือ ระหว่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีการตรวจจับและเฝ้าระวังที่ทันสมัย เพื่อปกป้องอนาคตของชาติ และรักษาความมั่นคงของประเทศในระยะยาว

ปัจจัยเร่งทั้งภายนอก และภายในประเทศกับปัญหายาเสพติดในประเทศไทย

ปัจจัยภายนอกประเทศที่สำคัญ คือ สถานการณ์ใน ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในพื้นที่สามเหลี่ยม ทองคำที่ยังคงเป็นแหล่งผลิตสำคัญ ความขัดแย้งทาง การเมืองและชาติพันธุ์ในเมียนมาทำให้การควบคุมพื้นที่ ชายแดนทำได้ยากขึ้น กลุ่มติดอาวุธบางกลุ่มหันมา พึ่งพารายได้จากยาเสพติด ขณะที่การพัฒนาเส้นทาง คมนาคมในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงกลับถูกใช้เป็น

เส้นทางลำเลียงยาเสพติด นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยในประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ได้ยาเสพติดที่มีความบริสุทธิ์สูงในราคาถูก เครือข่ายการค้าระหว่างประเทศได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ทั้ง cryptocurrency ในการทำธุรกรรมข้ามแดน การค้าผ่าน darknet และการใช้ AI ในการวางแผนขนส่ง รวมถึงการใช้ระบบอัตโนมัติในการผลิตและกระจายสินค้า มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติในภูมิภาคอื่น ทำให้การสกัดกั้นและปราบปรามทำได้ยากขึ้น

ปัจจัยภายในประเทศ คือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ผลักดันให้คนบาง กลุ่มเข้าสู่วงจรยาเสพติด ขณะที่การเข้าถึงยาเสพติดทำได้ง่ายขึ้นผ่านช่องทางออนไลน์และเครือข่ายสังคม พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดก็เปลี่ยนแปลงไป พบการแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชนที่อายุน้อยลงเรื่อยๆ มีการใช้ ยาเสพติดหลายชนิดร่วมกัน และการพัฒนารูปแบบการเสพแบบใหม่ที่ตรวจจับได้ยาก

การดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน

ปัจจุบัน ประเทศไทย ได้ดำเนินการเกี่ยวกับปัญหายา เสพติดที่ครอบคลุมทั้ง ด้านการป้องกัน มุ่งเน้นการให้ความรู้และ สร้างภูมิคุ้มกันในสถานศึกษา ผ่านโครงการ ครู D.A.R.E. และ การอบรมแกนนำนักเรียน เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ผ่านเครือข่ายเฝ้าระวังและผู้นำชุมชน รวมถึงการรณรงค์ผ่านสื่อ สาธารณะและการให้โอกาสทางอาชีพแก่กลุ่มเสี่ยง ด้านการ ปราบปราม มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการสืบสวนสอบสวน วิเคราะห์เครือข่ายค้ายาเสพติด การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ามาผ่านชายแดน การดำเนินคดีผู้ค้ายาทุกระดับ

และการติดตามเส้นทางการเงินเพื่อยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง **ด้านการบำบัดรักษา** เน้นการค้นหาผู้เสพเพื่อเข้ารับการบำบัดทั้งในระบบสมัครใจและบังคับบำบัด พร้อมให้การฟื้นฟูทางจิตสังคม ติดตามช่วยเหลือหลังการบำบัด และสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมผ่านการฝึกอาชีพ โดยมีกลไกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย **หน่วยงานหลัก** เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ป.ป.ส. กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ รวมถึง **หน่วยงานจัดตั้งใหม่** ได้แก่ ศอ.ปส. ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับพื้นที่ และหน่วยเฉพาะกิจปราบปรามยาเสพติด การดำเนินงานเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อให้มาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนได้

บทบาทของกองทัพในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ในปัจจุบันการแก้ไขปัญหายาเสพติด กองทัพพบได้พัฒนาโมเดลการบำบัดรักษาที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคอีสานและภาคเหนือ ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบในการขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ การดำเนินการดังกล่าวรวมถึงการคัดกรองทหารใหม่เข้าสู่กองทัพ และการจัดตั้งศูนย์บำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (บตส.) ในพื้นที่ โดยมีการจัดตั้งศูนย์บำบัดฟื้นฟูแบบครบวงจร การติดตามผู้ผ่านการบำบัดอย่างต่อเนื่อง

และการฝึกอาชีพระหว่างการบำบัด นอกจากนี้ ยังมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบำบัดและการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนในการเฝ้าระวัง การคัดกรองและป้องกันในกลุ่มทหารใหม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการตรวจคัดกรองที่เข้มงวด การจัดทำโปรแกรมป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดตั้งศูนย์บำบัดในภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรเฉพาะทางและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานในพื้นที่ และมีการบูรณาการการทำงาน ระหว่างทหารและหน่วยงานอื่นๆ โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้แม่ทัพภาค รับผิดชอบการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ของตนเอง ซึ่งเป็นการกระจายความรับผิดชอบและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เป็นกุญแจสำคัญในการแก้ไขปัญหายาอย่างยั่งยืน

การแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อน โดยอุปสรรคสำคัญเริ่มตั้งแต่การขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การควบคุมขาดเอกภาพและประสิทธิภาพ ปัญหาถูกซ้ำเติมด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการปราบปรามและบำบัดรักษา ขณะที่การทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานรัฐได้บั่นทอนความน่าเชื่อถือของกระบวนการยุติธรรม ประกอบกับความล่าช้าของกระบวนการทางกฎหมายที่เปิดช่องให้ผู้กระทำผิดหลบเลี่ยงการจับกุมและกระทำผิดซ้ำ สถานการณ์ยิ่งท้าทายมากขึ้นเมื่อเครือข่ายยาเสพติดได้พัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง มีการนำเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่มาใช้ ฟอกเงินผ่านระบบดิจิทัล และปรับเปลี่ยนเส้นทางลำเลียงอย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหายังมีความหวัง หากรัฐบาลแสดงเจตนาธรรมทางการเมืองที่ชัดเจนและมีนโยบายที่แน่วแน่ ผนวกกับการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นกำลังสำคัญในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส ขณะที่พัฒนาระบบข้อมูลและเทคโนโลยีจะช่วยให้การติดตามเครือข่ายยาเสพติดมีความแม่นยำและรวดเร็วขึ้น ที่สำคัญ การปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยควบคู่กับการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ จะเป็นกุญแจสำคัญในการควบคุมการลำเลียงและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากสามารถขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างปัจจัยแห่งความสำเร็จเหล่านี้ได้ การแก้ไขปัญหาเสพติดของไทยจะมีความยั่งยืนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

พ.อ.หญิง จันทิรา นาคบุญนำ
อจ.ทก.กกม.สมย.วทบ.

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.). "รายงานสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย". กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ป.ป.ส., 2567.
2. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.). "บทบาทของกอ.รมน. ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด". กรุงเทพมหานคร: กอ.รมน., 2567.
3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. "มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด". กรุงเทพมหานคร: สำนักยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2567.